

การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะของตัวอย่างคำ
ในภาษาอินโดนีเซียและภาษาไทย*
A COMPARISON OF CONSONANT SOUNDS OF SOME INDONESIAN
AND THAI WORDS

ฮาซัน บัวเชย

Hasun Bauchey

จอมขวัญ สุทธินนท์

Jomkwan Sudhinont

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University, Thailand

E-mail: Hasun.psu@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะของคำศัพท์ภาษาอินโดนีเซียและภาษาไทยมาตรฐาน โดยใช้แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ควอรา (Quora) และวิกิพีเดีย (Wikipedia) ที่มีคำปรากฏในทั้งสองแหล่ง 40 คำจากจำนวนทั้งหมด 171 คำ ซึ่งผู้วิจัยใช้ตารางรวบรวมข้อมูล และตารางวิเคราะห์ข้อมูล เป็นเครื่องมือการวิจัยสำหรับเปรียบเทียบสัทลักษณะของคำในภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซีย จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายด้วยสัทอักษรสากลพบว่า มีเสียงปฏิกิริยาของคำในทั้งสองภาษาซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 7 กลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 คำ ซึ่งกลุ่มที่พบมากที่สุดคือคำอินโดนีเซียที่มีจำนวนหน่วยเสียงมากกว่าคำไทย 27 คำ คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาคือ คำอินโดนีเซียที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย แต่คำไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายมี 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 50 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 50 เช่นกัน คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 14 คำ คิดเป็นร้อยละ 35 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.5 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.5 และกลุ่มที่พบน้อยที่สุดคือ คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นและท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 2 คำ

* Received 24 August 2021; Revised 21 December 2021; Accepted 23 December 2021

คิดเป็นร้อยละ 5.6 เหตุผลที่คำของทั้งสองภาษามีสัทลักษณะที่คล้ายกัน เนื่องจากมีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: ภาษาอินโดนีเซีย, ภาษาไทย, เสียงปฏิกภาค, สัทอักษร, สัทลักษณะ

ABSTRACT

The objective of this study was to compare consonant sounds between Indonesian and Thai words collected from Quora and Wikipedia, where out of 171 words in total, 40 words were found in both sources. The research instruments were a table showing all the words collected and an analysis table. The comparison between phonological characteristics of Thai and Indonesian words revealed that the sound correspondence of the two languages in the 40 words could be classified into 7 groups. The most frequently found group was a group of 27 Indonesian words (67.5%) containing more sounds than Thai words, followed by a group of Indonesian words without the final consonant sound while Thai words do (20 words or 50%), and also by words that had the same initial consonant sounds (20 words or 50%). Next below was the group of 14 words (35%) containing different initial consonant sounds in the two languages. It was found that 5 words or (12.5%) had the same final consonant sounds while 3 words or 7.3% had different final consonant sounds. The least frequently found was a group of 2 words or 5% containing different initial and final sounds. These words in the two languages have similar phonological characteristics because they are words of Sanskrit origin.

Keywords: Indonesian, Thai, Sound correspondence, Phonetic alphabet, Phonological characteristic

บทนำ

ภาษาไทยคือหนึ่งในภาษาที่ได้รับความนิยมในประชาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) เห็นได้จากจำนวนผู้สอนและผู้เรียนที่มีมากในเว็บไซต์สอนภาษาต่าง ๆ อาทิ Verbling, Amazingtalker, Itaki, Tutoroo และเว็บไซต์ชื่อดังอื่น ๆ ซึ่งมีผู้เรียนจากหลายชาติที่สนใจเรียนภาษาไทยหนึ่งในประเทศที่มีคนเรียนภาษาไทยคือประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีประชากรจำนวนมาก ชาวอินโดนีเซียสนใจเรียน จากเหตุผลหลายอย่าง เช่น เพื่อศึกษาต่อในประเทศไทย ธุรกิจ รวมถึงมีความสนใจละครไทยด้วย (อัมพร จิรัฐติกร และคณะ, 2562)

ผู้วิจัยมีประสบการณ์ใช้ชีวิตในประเทศอินโดนีเซีย 5 เดือน ในฐานะนักศึกษา แลกเปลี่ยนในมหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (University of Indonesia) และเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกัน ออกเสียงเหมือนกันในภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซีย อาทิเช่น “key” ที่ภาษาไทยอ่านว่า “กุญแจ” และในภาษาอินโดนีเซีย ออกเสียงว่า “kunci” หรือ คำว่า “king” ที่ในภาษาไทย ออกเสียงว่า “ราชา” และในภาษาอินโดนีเซียออกเสียงว่า “raja” ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคำอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคำภาษาไทยกับคำภาษาอินโดนีเซียที่มีลักษณะคล้ายกันหรือได้รับอิทธิพลจากการยืมมาจากภาษาสันสกฤตเหมือนกัน (ศิริพร มณีชูเกตุ, 2557)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่างานวิจัยเปรียบเทียบเสียงภาษาไทยกับภาษาอินโดนีเซียซึ่งมีหลายคำที่รากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตเหมือนกันยังมีไม่มากนัก ซึ่งสวนทางกับความต้องการของผู้เรียนชาวอินโดนีเซียที่มีมากขึ้น (สุทิพย์พร โชติรัตนศักดิ์ และคณะ, 2562) ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น และข้อมูลจากเว็บไซต์ควอรา (Quora) แสดงให้เห็นว่ามีชาวอินโดนีเซียหลายคนต้องการเรียนภาษาไทยแต่รู้สึกว่าการเรียนภาษาไทยยาก ดังนั้นการศึกษาในประเด็นนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการต่อยอดงานวิจัยหรือการสร้างแบบเรียนของผู้สอนภาษาไทยให้กับชาวอินโดนีเซีย (Iqbal, M., 2563) ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ควอรา (Quora) และวิกิพีเดีย (วิกิพีเดีย, 2563) เนื่องจากมีชาวอินโดนีเซียเข้าใช้เป็นจำนวนมาก จากแหล่งข้อมูลข้างต้นพบว่ามีคำที่ออกเสียงคล้ายกันระหว่างสองภาษานี้ ทั้งหมด 171 คำ และคำที่ซ้ำกันจากทั้งสองแหล่งข้อมูล 40 คำผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและท้ายของคำศัพท์ภาษาอินโดนีเซียและภาษาไทยมาตรฐานโดยใช้ความรู้ด้านสัทศาสตร์ เพื่อให้ผู้ศึกษาต่อได้เข้าใจลักษณะความเหมือนหรือความต่างของหน่วยเสียงและลักษณะการออกเสียงของทั้ง 40 คำ ในภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซีย นอกจากจะสามารถนำไปพัฒนาเพื่อการสอนภาษาไทยให้นักเรียนอินโดนีเซียได้แล้ว ยังสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาอินโดนีเซียแก่นักเรียนไทยได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและท้ายของคำศัพท์ภาษาอินโดนีเซียและภาษาไทยมาตรฐาน จากคำที่ซ้ำกันในเว็บไซต์ควอรา (Quora) และวิกิพีเดีย (Wikipedia)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ผู้วิจัยนำมาใช้มาจากคำศัพท์ภาษาอินโดนีเซียที่ออกเสียงคล้ายกับคำศัพท์ภาษาไทยที่มาจาก 2 เว็บไซต์ จากเว็บไซต์ควอรา (Quora) และวิกิพีเดีย (Wikipedia) โดยมีคำทั้งหมดที่มาจากเว็บไซต์ควอรา 64 คำ และมาจากวิกิพีเดีย 107 คำ รวม 171 คำ

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากคำที่ซ้ำกันจากทั้งหมด 171 คำ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า มีคำที่ซ้ำกันในแหล่งข้อมูลทั้งหมด 40 คำ เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกคำซ้ำ เพราะว่าการซ้ำกันของคำในทั้งสองเว็บไซต์ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของคำที่ผู้วิจัยเลือก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ตารางรวบรวมข้อมูล ตารางวิเคราะห์ข้อมูล และตารางแสดงผลของข้อมูลที่ออกแบบมาเพื่อสกัดลักษณะ ของคำในภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซียว่าคำที่มีเสียงคล้ายกันจะมีลักษณะต่างกันอย่างไร โดยแบ่งเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่มีลักษณะร่วมกันและต่างกัน และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายร่วมกันและต่างกัน

ผู้วิจัยรวบรวมคำที่เสียงปฏิภาคกันของภาษาอินโดนีเซียและภาษาไทย โดยถอดเสียงผ่านสัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet หรือ IPA) ตามแนวคิดเรื่อง “รูปสัทอักษรภาษาไทย” (วรวรรณ ศรียาภย์, 2556) และการใช้เครื่องหมาย / / กำกับหน่วยเสียง และการใช้เครื่องหมาย [] กำกับตัวอักษรที่แสดงเสียงพูดจริง หรือหน่วยเสียงย่อย ตามแนวคิดเรื่อง “คำอธิบายศัพท์: หน่วยเสียง” (กาญจนา นาคสกุล, 2554)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 3.1 รวบรวมคำที่พบจากสองเว็บไซต์ซ้ำกันจำนวน 40 คำ โดยใช้ตารางรวบรวมข้อมูล
- 3.2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยตารางวิเคราะห์ข้อมูลใช้สัทอักษรสากลมาเทียบระหว่างสัทลักษณะในภาษาอินโดนีเซียกับคำในภาษาไทย
- 3.3 สรุปและแสดงผลด้วยตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ทั้งพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และจำนวนพยางค์ในคำโดยใช้ตารางแสดงผลของข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบเสียงปฏิภาคระหว่างคำภาษาไทยและคำภาษาอินโดนีเซีย 40 คำ ซึ่งเป็นคำที่ซ้ำกันจากกลุ่มประชากรทั้งหมด 171 คำ เพื่อศึกษาความเหมือนและแตกต่างของหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของคำในทั้งสองภาษา ซึ่งสามารถจำแนกได้ 7 กลุ่ม คือ

1. หน่วยเสียงพยัญชนะต้น
 - 1.1 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย
 - 1.2 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย
2. หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย
 - 2.1 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

2.2 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

2.3 คำอินโดนีเซียที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย แต่คำไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

2.4 คำอินโดนีเซียที่มีจำนวนหน่วยเสียงมากกว่าคำไทย

2.5 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นและท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

คำอินโดนีเซียที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกร่วมกันกับคำภาษาไทย พบ 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ราชา	[ra: ¹ cha: ¹]	[ra:dʒa:]	raja
กบาล	[ka ¹ ba:n ¹]	[kəpala:]	kepala
มหา-	[ma ¹ ha: ⁵]	[ma:ha:]	maha-
มนุษย์	[ma ¹ nut ⁴]	[manu:sIya:]	manusia
นรก	[na ¹ rok ⁴]	[nəra:ka:]	neraka
รส	[rot ⁴]	[ra:sa:]	rasa
รูป	[ru:p ³]	[ru:pa:]	rupa
สมบูรณ์	[som ⁵ bu:n ¹]	[səmpu:rna:]	sempurna
สิงห์	[siŋ ⁵]	[siŋa:]	singa
สุข	[suk ²]	[su:ka]	suka
นคร	[na ¹ khɔ:n ¹]	[neIga:ra:]	negara
กษัตริย์	[ka ¹ sat ²]	[kəsatrIya]	kesatria
สัตว์	[sat ²]	[satawa:]	satwa
วิหาร	[wi ¹ ha:n ⁵]	[wiha:ra:]	wihara
กระดาษ	[kra ¹ da:t ²]	[kərtAs]	kertas
นาม	[na:m ¹]	[na:ma:]	nama
กระจก	[kra ¹ cok ²]	[ka:tʃa:]	kaca
เมฆ	[me:k ³]	[mega:]	mega
วิทยา	[wit ⁴ tha ¹ ya: ¹]	[wiIdja:]	widya
ประถม	[pra ¹ thom ⁵]	[prata:ma:]	pratama

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่ามีคำที่มีหน่วยเสียงในพยางค์แรกของภาษาไทยที่เหมือนกับภาษาอินโดนีเซียหลายคำ ซึ่งสามารถนับได้ 7 เสียง ดังต่อไปนี้

m	เช่น	มหา-	[ma ¹ ha. ⁵]	maha-	[ma:ha:]
k	เช่น	กบาล	[ka ¹ ba:n ¹]	kepala	[kəpa:la:]
n	เช่น	นรก	[na ¹ rok ⁴]	neraka	[nəra:ka:]
r	เช่น	รส	[rot ⁴]	rasa	[ra:sa:]
s	เช่น	สิงห์	[siŋ ⁵]	singa	[siŋa:]
w	เช่น	วิหาร	[wi ¹ ha:n ⁵]	wihara	[wiha:ra:]
n	เช่น	นาม	[na:m ¹]	nama	[na:ma:]
p	เช่น	ประถม	[pra ¹ thom ⁵]	pratama	[prata:ma:]

คำอินโดนีเซียที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกต่างกับคำภาษาไทย พบ 14 คำ คิดเป็นร้อยละ 35 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ภาษา	[pha: ¹ sa: ⁵]	ba:ha:sa:]	bahasa
ภัย	[phaj ¹]	[ba:ha:ja:]	bahaya
เทวี	[the: ¹ wi: ¹]	[dewi:]	Dewi
ครู	[khru: ¹]	[gu:ru:]	guru
คชา	[kha ¹ cha: ¹]	[ga:dʒah]	gajah
พายุ	[pha: ¹ yu [?]]	[ba:ju:]	bayu
อิสตรี	[ʔit ² sat ² tri: ¹]	[isatri:]	istri
ชีวา	[chi: ¹ wa: ¹]	[dʒi:wa:a]	jiwa
ชีมายุ	[thi: ¹ kha: ¹ ju [?]]	[dirgahayu:]	dirgahayu
พินาศ	[phi ¹ na:t ³]	[bina:sa:]	binasa
อั้ง	[ʔa ¹ ŋun ²]	[aŋgʊ:r]	anggur
อักษร	[ʔak ² sɔ:n ⁵]	[aksa:ra:]	aksara
อุดร	[ʔu ¹ dɔ:n ¹]	[ʊ:ta:ra:]	utara
จันทร์	[can ¹]	[tʃandra:]	chandra

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าเสียงพยัญชนะต้นในคำอินโดนีเซียต่างจากคำในภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ph	เป็น	b	เช่น	ภาษา	[pha: ¹ sa: ⁵]	bahasa	[ba: ¹ ha: ¹ sa: ¹]
th	เป็น	d	เช่น	เทวี	[the: ¹ wi: ¹]	dewi	[dewi:]
kh	เป็น	g	เช่น	ครู	[khru: ¹]	guru	[gu: ¹ ru: ¹]
ʔa	เป็น	a	เช่น	อุงุ่น	[ʔa ¹ ŋun ²]	anggur	[aŋgʊ: ¹ r]

คำอินโดนีเซียที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายต่างกับคำภาษาไทยพบ 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
อุงุ่น	[ʔa ¹ ŋun ²]	[aŋgʊ: ¹ r]	anggur
สมบูรณ์	[som ⁵ bu: ¹ n ¹]	[sɔmpʊ: ¹ rna: ¹]	sempurna
กระดาษ	[kra ¹ da: ¹ t ²]	[kɔrtʌs]	kertas

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในบางพยางค์ของภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซียไม่เหมือนกัน เช่น จากเสียง n เป็นเสียง r (ซึ่งเป็นเสียงที่ต้องร่วลิ้น) มีดังนี้

อุงุ่น	[ʔa ¹ ŋun ²]	anggur	[aŋgʊ: ¹ r]

และอีกคำที่เปลี่ยนจากเสียง t ในสัทอักษรภาษาไทย เป็น s ในสัทอักษรอินโดนีเซีย ซึ่งออกเสียงเหมือนกับ s ของคำว่า plus ในภาษาอังกฤษ มีดังนี้

กระดาษ	[kra ¹ da: ¹ t ²]	kertas	[kɔrtʌs]

คำอินโดนีเซียที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายรวมกันกับคำภาษาไทย พบ 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายรวมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
อักษร	[ʔak ² sɔ: ¹ n ⁵]	[aksa: ¹ ra: ¹]	aksara
สมบูรณ์	[som ⁵ bu: ¹ n ¹]	[sɔmpʊ: ¹ rna: ¹]	sempurna
สัตว์	[sat ²]	[satawa: ¹]	satwa
จันทร์	[can ¹]	[chandra: ¹]	chandra
จักรวาล	[cak ² kra ¹ wa: ¹ n ¹]	[tʃkkrawa: ¹ la: ¹]	Cakrawala

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในบางพยางค์ของภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซียเหมือนกัน เช่น

เสียง /n/ ในคำว่า	จันทร์	[can ¹]	chandra	[chandra:]
เสียง /m/ ในคำว่า	สมบูรณ์	[som ⁵ bu:n ¹]	sempurna	[səmpu:ma:]

คำอินโดนีเซียที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายแต่คำไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย พบ 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 คำอินโดนีเซียที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายแต่คำไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
อักษร	[ʔak ² sɔ:n ⁵]	[aksa:ra:]	aksara
ภัย	[phaj ¹]	[ba:ha:ja:]	bahaya
กบาล	[ka ¹ ba:n ¹]	[kəpala:]	kepala
มนุษย์	[ma ¹ nut ⁴]	[ma:nʊ:sɪya:]	manusia
นรก	[na ¹ rok ⁴]	[nəra:ka:]	neraka
รส	[rot ⁴]	[ra:sa:]	rasa
รูป	[ru:p ³]	[ruʊ:pa:]	rupa
สิงห์	[siŋ ⁵]	[siŋa:]	singa
สุข	[suk ²]	[su:ka:]	suka
อุดร	[ʔu ¹ dɔ:n ¹]	[ʊ:ta:ra:]	utara
นคร	[na ¹ khɔ:n ¹]	[neŋga:ra:]	negara
ชัย	[chaj ¹]	[dʒa:ja:]	jaya
กษัตริย์	[ka ¹ sat ²]	[kəsatrɪya]	kesatria
สัตว์	[sat ²]	[satawa:]	satwa
วิหาร	[wi ¹ ha:n ⁵]	[wiha:ra:]	wihara
ทุกข์	[thuk ⁴]	[du:ka:]	duka
โทษ	[tho:t ³]	[dosa:]	dosa
จักรวาล	[cak ² kra ¹ wa:n ¹]	[ʔkkawa:la:]	cakrawala
นาม	[na:m ¹]	[na:ma:]	nama
เมฆ	[me:k ³]	[mega:]	mega

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าคำภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ในขณะที่คำอินโดนีเซียเสียงจะเป็นเสียง a: ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นรก	[na ¹ rok ⁴]	neraka	[nəraːkaː]
รส	[rot ⁴]	rasa	[raːsaː]
รูป	[ruːp ³]	rupa	[ruʊːpaː]

คำอินโดนีเซียที่มีจำนวนหน่วยเสียงมากกว่าคำไทย พบ 27 คำ คิดเป็นร้อยละ 67.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 คำอินโดนีเซียที่มีจำนวนหน่วยเสียงมากกว่าคำไทย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
ครู	[khruː ¹]	[guːruː]	guru
อักษร	[ʔak ² sɔːn ⁵]	[aksaːraː]	aksara
ภาษา	[phaː ¹ saː ⁵]	[baːhaːsaː]	bahasa
ภัย	[phaj ¹]	[baːhaːjaː]	bahaya
กบาล	[ka ¹ baːn ¹]	[kəpaːlaː]	kepala
มนุษย์	[ma ¹ nut ⁴]	[maːnʊːsɪyaː]	manusia
นรก	[na ¹ rok ⁴]	[nəraːkaː]	neraka
รส	[rot ⁴]	[raːsaː]	rasa
รูป	[ruːp ³]	[ruʊːpaː]	rupa
สมบูรณ์	[som ⁵ buːn ¹]	[səmpʊːrnaː]	sempurna
สิงห์	[siŋ ⁵]	[siŋaː]	singa
สุข	[suk ²]	[suːka]	suka
อุดร	[ʔu ¹ dɔːn ¹]	[ʊːtaːraː]	utara
ประถม	[pra ¹ thom ⁵]	[prataːmaː]	pratama
นคร	[na ¹ khɔːn ¹]	[neɪgaːraː]	negara
ชัย	[chaj ¹]	[dʒaːjaː]	jaya
กษัตริย์	[ka ¹ sat ²]	[kəsatrɪya]	kesatria
สัตว์	[sat ²]	[satawaː]	satwa
พินาศ	[phi ¹ naːt ³]	[binaːsaː]	binasa
วิหาร	[wi ¹ haːn ⁵]	[wihaːraː]	wihara
ทุกข์	[thuk ⁴]	[duːkaː]	duka
โทษ	[thoːt ³]	[dosaː]	dosa
ทูน	[thun ¹]	[daːnaː]	dana
จันทร์	[can ¹]	[chandraː]	chandra

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
จักรวาล	[cak ² kra ¹ wa:n ¹]	[tʃkka:wa:lɑ:]	cakrawala
นาม	[na:m ¹]	[na:ma:]	nama
เมฆ	[me:k ³]	[mega:]	mega

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่าคำอินโดนีเซียมีหน่วยคำมากกว่าคำภาษาไทยซึ่งจำแนกได้ดังนี้

คำภาษาไทย 1 พยางค์ คำอินโดนีเซีย 2 พยางค์ เช่น

ครู [khru:¹] guru [gu:ru:]

รส [rot⁴] rasa [ra:sa:]

คำภาษาไทย 1 พยางค์ คำอินโดนีเซีย 3 พยางค์ เช่น

ภัย [phaj¹] bahaya [ba:ha:ja:]

คำภาษาไทย 2 พยางค์ คำอินโดนีเซีย 3 พยางค์ เช่น

นรก [na¹ rok⁴] neraka [nəra:ka:]

คำภาษาไทย 2 พยางค์ คำอินโดนีเซีย 4 พยางค์ เช่น

มนุษย์ [ma¹ nut⁴] manusia [ma:nu:siya:]

คำภาษาไทย 3 พยางค์ คำอินโดนีเซีย 4 พยางค์ เช่น

จักรวาล [cak² kra¹ wa:n¹] cakrawala. [tʃkka:wa:lɑ:]

คำอินโดนีเซียที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นและท้ายต่างกับคำภาษาไทย พบ 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นและท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย

คำภาษาไทย	ภาษาไทย	อินโดนีเซีย	คำอินโดนีเซีย
	สัทอักษรสากล	สัทอักษรสากล	
สวรรค์	[sa ¹ wan ⁵]	[ʃu:rgɑ:]	surga
ทุน	[thun ¹]	[da:na:]	dana

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่าคำอินโดนีเซียและคำในภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายต่างกันทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าทั้ง 2 คำออกเสียงไม่เหมือนกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซียมีการออกเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์แรกเหมือนกันในบางอักษร เช่น เสียง ร ม ก น ส ว และ ป ในภาษาไทยมีสัทศาสตร์ของอักษรเหล่านี้เหมือนกับ r m k n s w และ p ในภาษาอินโดนีเซียตามลำดับ ซึ่งมีความวิจัยที่คล้ายกันคือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาจีนกลางและภาษาไทยมาตรฐาน พบว่ามีค่าที่ออกเสียงเหมือนกัน เช่น ก ค ต ล ช ม พ ย ส ฉ จ ซึ่งมีเสียงทั้งหมดนี้ในภาษาจีนกลาง (ชีวรณ เจริญสุข และคณะ, 2560) นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่าภาษาอินโดนีเซียมีเสียงพยัญชนะต้นที่ออกเสียงไม่เหมือนภาษาไทย จาก /ph/ เป็น /b/ จาก /th/ เป็น /d/ จาก /kh/ เป็น /g/ จาก /ʔa/ เป็น /a/ จาก /j/ เป็น tʃ เพราะภาษาอินโดนีเซียไม่มีเสียงดังกล่าว ซึ่งลักษณะแบบนี้เกิดขึ้นในภาษาไทยที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็น /d/ แต่ใช้หน่วยเสียงเป็น /l (Peng, D. J. และประเทือง ทินรัตน์, 2559)

น่าสังเกตว่าคำบางคำในภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ในขณะที่คำอินโดนีเซียเสียงจะเป็นเสียง /a:/ เช่น นรก [na¹ rok⁴]. neraka. [nəraːkaː] และอีกหนึ่งตัวอย่างคือ รูป [ruːp³] rupa [ruːpaː] และงานวิจัยนี้ยังพบอีกว่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ภาษาไทยไม่มี เช่น องุ่น [ʔa¹ ŋun²] anggur [aŋgʊrː] ซึ่ง /r/ เป็นเสียงที่ต้องรัวลิ้น และกระดาษ [kraːdaːt²] kertas. [kərtas] ซึ่ง /s/ ออกเสียงเหมือนกับ s ของคำว่า plus ในภาษาอังกฤษ

จากผลการศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบเสียงปฏิภาครระหว่างคำภาษาไทยและคำภาษาอินโดนีเซีย 40 คำ พบว่ามีการออกเสียงเหมือนกันในบางอักษร เช่น เสียง /ร ม ก น ส ว ป/ ในภาษาไทยมีสัทศาสตร์ของอักษรเหล่านี้เหมือนกับเสียง /r m k n s w p/ ในภาษาอินโดนีเซีย และภาษาอินโดนีเซียมีเสียงพยัญชนะต้นที่ออกเสียงไม่เหมือนภาษาไทย จาก /ph/ เป็น /b/ จาก /th/ เป็น /d/ จาก /kh/ เป็น /g/ จาก /ʔa/ เป็น /a/ จาก /j/ เป็น /tʃ/ แม้ว่าเสียง /ph/ และ /b/ จะเป็นเสียงก้องเหมือนกัน (กาญจนา นาคสกุล, 2551) แต่ภาษาอินโดนีเซียไม่มีเสียง /ph/ เสียงพยัญชนะต้นในอินโดนีเซียที่ออกเสียงคล้ายกับ บ ในภาษาไทยจึงใช้ /b/ แทน

มีคำอินโดนีเซียที่มักจะใช้ /a:/ ในขณะที่ภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น นรก [na¹ rok⁴] neraka [nəraːkaː] ถ้าลองสังเกตจะเห็นว่าหน้า /a:/ ของ [nəraːkaː] ในภาษาอินโดนีเซียคือ /k/ ซึ่ง /k/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ของ [a¹ rok⁴] ในภาษาไทย นอกจากนี้ยังพบว่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ภาษาไทยไม่มีเช่น องุ่น [a¹ ŋun²] ในภาษาอินโดนีเซียจะใช้คำว่า anggur [aŋgʊrː] ซึ่ง /r/ เป็นเสียงที่ต้องรัวลิ้น และ กระดาษ [kraːdaːt²] ที่ในภาษาอินโดนีเซียใช้คำว่า kertas [kərtas] ซึ่ง /s/ ที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายออกเสียงเหมือนกับ s ของคำว่า plus ในภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนี้ในระบบเสียงพยัญชนะท้ายภาษาไทย เพราะหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาไทยมีเพียง /p t

k ʔ m n ŋ j w/ (โศรยา วิมลสถิตพงษ์, 2558) ดังนั้น เสียง r ของคำว่า [angʊːr] จึงไม่ใช่เสียงที่จะนำมาประกอบเป็นคำในภาษาไทยได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าจำนวนพยางค์ในภาษาอินโดนีเซียจะเท่ากับหรือมากกว่าคำในภาษาไทยเสมอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ยกเว้นคำว่า *thun* [thun¹] *dana* [daːnaː]

จำนวนพยางค์ในภาษาอินโดนีเซียเท่ากับคำในภาษาไทย เช่น

มหา- [ma¹ haː⁵] [maːhaː] maha-

ราชา [raː¹ chaː¹] [raːdʒaː] raja

พายุ [phaː¹ yu⁴] [baːjuː] bayu

จำนวนพยางค์ในภาษาอินโดนีเซียมากกว่าคำในภาษาไทย เช่น

นรก [na¹ rok⁴] neraka [nəraːkaː]

วิหาร [wi¹ haːn⁵] wihara [wihaːraː]

กบาล [ka¹ baːn¹] kepala [kəpaːlaː]

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะต้นพยางค์สุดท้ายของคำอินโดนีเซียมีสัทลักษณะคล้ายกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์สุดท้ายของคำอินโดนีเซียเสมอ เช่น คำว่า *neraka* [nəraːkaː] ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นพยางค์สุดท้าย คือ /k/ ซึ่งเหมือนกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์สุดท้ายของ *นรก* [na¹ rok⁴] ที่เป็นเสียง /k/ ในขณะเดียวกันคำที่มีจำนวนพยางค์ในภาษาอินโดนีเซียเท่ากับคำในภาษาไทย จะมีลักษณะร่วมกันคือคำในภาษาไทยไม่มีพยัญชนะท้ายในพยางค์สุดท้าย ผู้วิจัยพบว่าหากคำในภาษาไทยที่ซ้ำกันจากสองแหล่งข้อมูลมีพยัญชนะท้าย คำในภาษาอินโดนีเซียจะมีจำนวนพยางค์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 พยางค์ แต่หากคำในภาษาไทยไม่มีพยัญชนะท้ายในพยางค์สุดท้าย คำในภาษาอินโดนีเซียจะมีจำนวนเท่ากัน

มีเพียง 2 คำเท่านั้นที่เป็นคำซ้ำกันจากแหล่งข้อมูลทั้งสอง ที่ถึงแม้ว่าคำในภาษาไทยมีพยัญชนะท้ายในพยางค์สุดท้าย แต่คำในภาษาอินโดนีเซียกลับมีจำนวนเท่ากัน ดังต่อไปนี้

อุงุ่น [ʔa¹ ŋun²] anggur [angʊːr]

กระดาษ [kra¹ daːt²] kertas [kərtas]

สรุปได้ว่าคำในภาษาไทยส่วนใหญ่ที่ซ้ำกันจากสองแหล่งข้อมูล หากมีพยัญชนะท้ายในพยางค์สุดท้าย จะมีจำนวนพยางค์น้อยกว่าคำในภาษาอินโดนีเซีย แต่ไม่ใช่ทุกคำ

ผู้วิจัยพบว่ามีเพียง 2 คำเท่านั้นที่เป็นคำซ้ำกันจากแหล่งข้อมูลทั้งสอง ที่ถึงแม้ว่าคำในภาษาไทยไม่มีพยัญชนะท้ายในพยางค์สุดท้าย แต่คำในภาษาอินโดนีเซียกลับมีจำนวนที่มากกว่า ดังต่อไปนี้

ภาษา [phaː¹ saː⁵] bahasa [baːhaːsaː]

ครู [khruː¹] guru [guːruː]

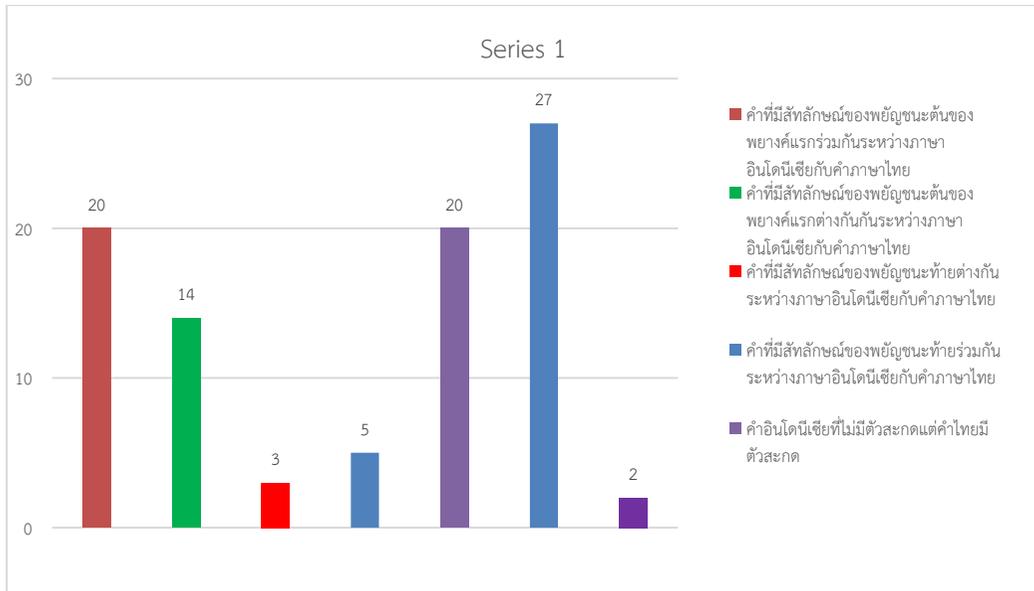
จึงสามารถสรุปได้ว่าคำในภาษาไทยส่วนใหญ่ที่ซ้ำกันจากสองแหล่งข้อมูล หากไม่มีพยัญชนะท้ายในพยางค์สุดท้าย จะมีจำนวนพยางค์เท่ากับคำในภาษาอินโดนีเซีย แต่ไม่ใช่ทุกคำเช่นกัน

งานวิจัยนี้ทำให้เห็นคำที่คล้ายกันอย่างยิ่งในภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซีย ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการต่อยอดงานวิจัยหรือการออกแบบเรียนของผู้สอนภาษาไทยให้กับชาวอินโดนีเซีย งานวิจัยนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้สอนภาษาไทยสอนผู้เรียนภาษาไทยชาวอินโดนีเซียให้สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างรวดเร็วเพราะการออกเสียงที่คล้ายกันของคำในทั้งสองภาษา เช่น หากผู้เรียนชาวอินโดนีเซียต้องการจดจำคำว่า “ครู” [khru:¹] ผู้สอนสามารถแนะนำให้ผู้เรียนคิดถึงคำว่า “guru” [gu:¹.ru:] ในภาษาอินโดนีเซีย ผู้เรียนจะสามารถจดจำได้ทันที นอกจากนี้การรวบรวมคำภาษาไทยที่ออกเสียงคล้ายกับภาษาอินโดนีเซียในงานวิจัยชิ้นนี้อาจต่อยอดเป็นการทำพจนานุกรมคำคล้ายในภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซีย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งชาวไทยที่ต้องการเรียนภาษาอินโดนีเซียและชาวอินโดนีเซียที่ต้องการเรียนภาษาไทยด้วย นอกจากนี้การประยุกต์ใช้คำที่ออกเสียงคล้ายกันสอนภาษาไทยให้ชาวอินโดนีเซีย ผู้สอนหรือผู้ต่อยอดยังสามารถประยุกต์ใช้กับการสอนชาวมาเลเซียด้วย เพราะภาษามาเลเซียกับภาษาอินโดนีเซียคล้ายกันเป็นอย่างมาก งานวิจัยชิ้นนี้จึงสามารถเป็นประโยชน์กับชาวอินโดนีเซียและชาวมาเลเซียทุกคนที่สนใจเรียนภาษาไทย

อีกประเด็นที่น่าสนใจเช่นกันคือรากศัพท์ภาษาสันสกฤตที่ภาษาไทยและภาษาอินโดนีเซียมีร่วมกัน งานวิจัยนี้เป็นหนึ่งในข้อมูลที่สามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต เพื่อให้ทราบว่าคำในภาษาอินโดนีเซียและภาษาไทยมากเพียงใดที่มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต

สรุป

จากผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาทั้ง 7 กลุ่ม จากกลุ่มทั้งหมด 40 คำ มีกลุ่มที่พบมากที่สุดคือคำอินโดนีเซียที่มีจำนวนหน่วยเสียงมากกว่าคำไทย 27 คำ คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาคือคำอินโดนีเซียที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย แต่คำไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และ คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทยพบเท่ากันคือ 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 50 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นของพยางค์แรกต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 14 คำ คิดเป็นร้อยละ 35 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายร่วมกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.5 คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.5 และกลุ่มที่พบน้อยที่สุดคือ คำที่มีสัทลักษณะของพยัญชนะต้นและท้ายต่างกันระหว่างภาษาอินโดนีเซียกับคำภาษาไทย 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 5 เหตุผลที่คำของทั้งสองภาษามีสัทอักษรที่คล้ายกันเพราะว่ามีรากศัพท์สันสกฤตตรงกัน (ศิริพร มณีชูเกตุ, 2557)

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาทั้ง 7 กลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษากระบวนการออกเสียงของชาวอินโดนีเซียในคำที่งานวิจัยชิ้นนี้ใช้ศึกษา
2. ควรออกแบบเครื่องมือในการศึกษาเสียงจากชาวอินโดนีเซียจริง ๆ เพื่อเพิ่มมิติของงานวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดทำพจนานุกรมไทย-อินโดนีเซีย เฉพาะคำที่ซ้ำกันจากแหล่งข้อมูลทั้งสอง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ต่อไป
2. ควรมีการจัดทำหลักสูตรการสอนภาษาไทยแก่ชาวอินโดนีเซียโดยใช้ข้อมูลของงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. (2551). *ระบบเสียงภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). *ระบบเสียงภาษาไทย. ใน กาญจนา นาคสกุล และคณะ (บ.ก.), บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1: ระบบเสียง อักษรไทย การอ่านคำและการเขียนสะกดคำ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- ชีววรรณ เจริญสุข และคณะ. (2560). *การเปรียบเทียบคำที่ออกเสียงคล้ายกันระหว่างภาษาจีนกลางกับภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2556). *ภาษาศาสตร์ภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สัมปชัญญะ.
- วิกิพีเดีย. (2563). *Daftar kata serapan dalam bahasa Thai*. เรียกใช้เมื่อ 24 มิถุนายน 2564 จาก https://id.wikipedia.org/wiki/Daftar_kata_serapan_dalam_bahasa_Thai
- ศิริพร มณีชูเกตุ. (2557). คำสันสกฤตในภาษาอินโดนีเซียกับในภาษาไทย: ความเหมือนในความเหมือน. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 11(3), 23-25.
- โศรยา วิมลสถิตพงษ์. (2558). *การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์*. อุตรธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สุทิพย์พร โชติรัตนศักดิ์ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับโครงการเรียนร่วมภาษาและวัฒนธรรมในต่างประเทศ ตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยกรณีศึกษา โครงการเรียนร่วมภาษาและวัฒนธรรม ณ ประเทศอินโดนีเซีย. *วารสารสารสนเทศ*, 18(2), 117-131.
- อัมพร จิรัฐติกร และคณะ. (2562). การบริโภคละครโทรทัศน์ไทยผ่านเว็บไซต์ในกลุ่มประเทศอาเซียนและจีน: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียและจีน. ใน *รายงานการวิจัย*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Iqbal, M. (2563). *Adakah kosakata yang sama antara bahasa Melayu/Indonesia*. เรียกใช้เมื่อ 24 มิถุนายน 2564 จาก <https://id.quora.com/Adakah-kosakata-yang-sama-antara-bahasa-Melayu-Indonesia-dengan-bahasa-Thailand-resmi-bukan-bahasa-daerah-Kalau-ada-apa-saja>
- Peng, D. J. และประเทือง ทินรัตน์. (2559). การเปรียบเทียบระบบเสียงในคำศัพท์หมวดธรรมชาติของภาษาไทยหย่ากับภาษาไทยมาตรฐาน. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 16(1), 52-60.